

Στην **ΑΙΜΙΛΙΑ ΣΤΑΘΑΚΟΥ**
a.stathakou@realnews.gr

«**Μ**ια βιώσιμη πολιτική φαρμάκου έχει τη δυναμική να δημιουργήσει αξία για όλους τους εμπλεκόμενους στον χώρο: την πολιτεία, τη βιομηχανία, τους ιατρούς και κυρίως, τους ασθενείς», τονίζει σε συνέντευξή του στη **Realnews** ο πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος **Ολύμπιος Παπαδημητρίου**, που μιλά για τον πρωταγωνιστικό ρόλο της βιομηχανίας του φαρμάκου στον σχεδιασμό της εθνικής πολιτικής για την υγεία.

Το τεράστιο σοκ της πανδημίας μάς διδάξε κάτι όσον αφορά το σύστημα Υγείας και τη θωράκισή του;

Η πανδημία μάς διδάξε κατ' αρχήν ότι η υγεία μας δεν είναι δεδομένη, είμαστε όλοι εκτεθειμένοι σε απρόβλεπτες, αλλά και μαζικές υγειονομικές απειλές.

Με αυτό το νέο δεδομένο, αναδείχθηκαν τα κενά και οι αδυναμίες στο σύστημα Υγείας μας. Έλλειψη υποδομών, έλλειψη δομημένης πρωτοβάθμιας φροντίδας Υγείας, ελλείψεις προσωπικού και ίσως πάνω από όλα έλλειψη οργάνωσης. Απαιτείται ένας τολμηρός ανασχεδιασμός στο σύστημα Υγείας, ώστε να είναι σε θέση να διαχειριστεί τα σύγχρονα υγειονομικά προβλήματα - και μια πανδημία είναι μόνο ένα από αυτά. Η ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων στον χώρο της Υγείας, αλλά και πιο συγκεκριμένα στον χώρο του φαρμάκου, η θεσμοθέτηση, επιτέλους, ενός οργανωμένου συστήματος πρωτοβάθμιας φροντίδας Υγείας, η επαρκής στελέχωση των μονάδων Υγείας με υγειονομικό προσωπικό, η μηχανοργάνωση και αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών του συστήματος, φυσικά η έγκαιρη πρόσβαση των ασθενών σε καινοτόμες και σωτήριες θεραπείες είναι κάποια ιδιαίτερα σημαντικά βήματα, που χρειάζεται να γίνουν άμεσα. Η πανδημία ανέδειξε επίσης το πόσο «γυμνή» είναι η Ευρώπη όσον αφορά την αυτόνομη φαρμακευτική πρωτογενή και υγειονομικών αναλωσίμων και αναφέρομαι σε παλαιότερα καταξιωμένα αλλά απαραίτητα φάρμακα, κυρίως ή απλά αναλώσιμα, όπως οι χειρουργικές μάσκες, κ.λπ. Η εξάρτηση από την Κίνα και την Ινδία γι' αυτά τα είδη είναι κάτι που πρέπει να αλλάξει και φαίνεται πως ξεκίνησε η αναθεώρηση της ευρωπαϊκής στρατηγικής όσον αφορά αυτό το θέμα. Το ότι η ευρωπαϊκή φαρμακοβιομηχανία εκφράζει την αιχμή της καινοτομίας δεν είναι αρκετό για τη θωράκιση των συστημάτων Υγείας των χωρών της.

Στα θετικά μηνύματα από την πανδημία καταγράφεται η στενή συνεργασία των Αρχών με τους φορείς, καθώς και οι εκτεταμένες συνεργασίες μεταξύ εταιρειών και άλλων κρατικών ή μη φορέων για την αντιμετώπιση του προβλήματος του κορωνοϊού. Προϊόν αυτών των συνεργασιών, άλλωστε, είναι και η ταχύτατη ανάπτυξη αρκετών εμβολίων, που ελπίζουμε να αποδειχθούν αποτελεσματικά και ασφαλή ώστε να τεθούν άμεσα σε χρήση και να ανακόψουμε έτσι την πορεία της πανδημίας.

Ποιες είναι οι προτάσεις του κλάδου και ποια θεωρείτε ως την πιο άμεση κίνηση που πρέπει να υλοποιήσει η πολιτεία όσον αφορά τη φαρμακευτική πολιτική;

Οι προτάσεις του ΣΦΕΕ είναι αποτέλεσμα διαχρονικής εμπειρίας και ενδελεχούς μελέτης, ενώ λαμβάνουν υπόψη τους τα διεθνή, αλλά και τα ελληνικά δεδομένα και συμπυκνώνονται σε επτά πυλώνες δράσεων:

• Στον επαναπροσδιορισμό του φαρμακευ-

Ολύμπιος Παπαδημητρίου Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΦΕΕ

«Στρατηγικής σημασίας ο κλάδος του φαρμάκου»

«Μια βιώσιμη πολιτική φαρμάκου έχει τη δυναμική να δημιουργήσει αξία για όλους τους εμπλεκόμενους στον χώρο: την πολιτεία, τη βιομηχανία, τους ιατρούς και, κυρίως, τους ασθενείς»

τικού προϋπολογισμού. Τώρα, που σε όλη την Ευρώπη επανεξετάζονται οι δαπάνες Υγείας, είναι η ώρα να αναθεωρηθεί ο προϋπολογισμός φαρμάκου στη χώρα μας, κινούμενος σε ρεαλιστική και επιστημονική βάση.

- Στην αύξηση της αποτελεσματικότητας, κυρίως μέσω του εξορθολογισμού της κατανάλωσης.
- Στην επαναξιολόγηση του μηχανισμού επιστροφών, καθώς αυτός αποτελεί τη βασική απειλή της βιωσιμότητας του συστήματος.
- Στην ενίσχυση της πρόσβασης των ασθενών σε καινοτόμες θεραπείες.
- Στην αναπτυξιακή διάσταση του κλάδου και στην προώθηση των επενδύσεων.
- Στην περαιτέρω αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στην υγειονομική περιθαλψη.
- Στην προώθηση ενός ισχυρού πλαισίου συνεργασίας φαρμακοβιομηχανίας - πολιτείας

ας για την προαγωγή της κοινωνικής υπευθυνότητας, της νομιμότητας και της διαφάνειας στην ηθική και δεοντολογική λειτουργία του συστήματος Υγείας.

Το πρώτο πράγμα που χρειάζεται να γίνει είναι να τεθεί ένα όριο στην υπέρβαση της δαπάνης, που είναι ανεξέλεγκτη. Αυτό θα δημιουργήσει πίεση στο σύστημα να εφαρμόσει άμεσα τις μεταρρυθμίσεις. Εάν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, σε δύο χρόνια θα μιλάμε για δαπάνη 6 δισ. ευρώ - υπέρογκα ποσά, με τα οποία επιβαρύνονται αφενός η φαρμακοβιομηχανία με τον μηχανισμό υποχρεωτικών επιστροφών (clawback) και αφετέρου οι ασθενείς με αύξηση της συμμετοχής τους.

Κατά τη διάρκεια των μνημονίων οι θεσμοί είχαν σημαντικές παρεμβάσεις στην πολιτική Υγείας και ιδιαίτερα στο φάρμακο. Ποιες είναι σήμερα οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα που αφορούν το φάρμακο στην Ελλάδα;

Σε πέντε διαδοχικές εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Enhanced Surveillance Reports) επισημαίνεται πως η υλοποίηση του μηχανισμού επιστροφών (clawback), στην παρούσα μορφή, εμφανίζεται να θέτει κινδύνους για τη βιομηχανία (επιχειρηματικός κίνδυνος), για το ευρύτερο οικοσύστημα (ηθικός κίνδυνος), καθώς και για τα δημόσια οικονομικά (δημοσιονομικός κίνδυνος). Επίσης, στις τελευταίες αναφορές περιλαμβάνεται και η προσέγγιση επιμερισμού του κινδύνου των υπερβάσεων - πρόκειται για ευθεία αναφορά στην ανάγκη να αναλάβει η πολιτεία μεγαλύτερη ευθύνη στις υπερβάσεις. Την ίδια στιγμή, βλέπουμε στην πρόσφατη έκθεση της επιτροπής Πισσαριδη για το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας να γίνεται ειδική αναφορά στις μεταρρυθμίσεις για μια βιώσιμη φαρμακευτική πολιτική και την αναπτυξιακή δυναμική της, αλλά και στην έννοια της συνυπευθυνότητας. Οι κατευθύνσεις που δίνουν, λοιπόν, οι επίσημοι φορείς (ευρωπαϊκοί και εθνικοί) αφορούν τον εξορθολογισμό των κινήτρων στη φαρμακευτική δαπάνη, με συνυπευθυνότητα των μερών ή αντίστοιχα όριο στα τμήματα της δαπάνης που καλούνται να επωμιστούν, αλλά και τη διασύνδεση των επιστροφών και εκπτώσεων (clawback και rebate) που επιβάλλονται με χαρακτηριστικά καινοτομίας, έρευνας, επενδύσεων των επιχειρήσεων και κλινικές μελέτες. Ευελπιστούμε πως η κυβέρνηση θα τα λάβει υπόψη της στον σχεδιασμό της φαρμακευτικής πολιτικής.

Ο κλάδος του φαρμάκου είναι ένας κλάδος στρατηγικής σημασίας για την Ελλάδα, με ισχυρό οικονομικό αποτύπωμα. Τι ρόλο μπορεί να διαδραματίσει στην αναπτυξιακή πολιτική της χώρας μας;

Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις του IOBE, η συνολική συνεισφορά του κλάδου του φαρμάκου σε όρους ΑΕΠ εκτιμάται σε 6,9 δισ. ευρώ (3,7% του ΑΕΠ). Για κάθε 1 ευρώ προστιθέμενης αξίας των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο του φαρμάκου, δημιουργούνται άλλα 3,1 ευρώ στο σύνολο της ελληνικής οικονομίας. Σε όρους απασχόλησης, η συνολική συνεισφορά εκτιμάται σε 136.000 θέσεις εργασίας (ή 3,6% της συνολικής απασχόλησης).

Αυτό που χρειαζόμαστε πλέον είναι ένα εθνικό σχέδιο, όλοι μαζί, υπό τον συντονισμό της πολιτείας, να δημιουργήσουμε ένα συνολικό πλάνο με κίνητρα για τη φαρμακοβιομηχανία για περαιτέρω επενδύσεις. Για παράδειγμα, στις κλινικές μελέτες, μπορούμε με τα κατάλληλα κίνητρα και τη μείωση της γραφειοκρατίας να προσελκύσουμε επενδύσεις τουλάχιστον 250 εκατ. ευρώ σε επίσημη βάση και να επιτύχουμε 1,1 δισ. ευρώ αύξηση του ΑΕΠ, 270 εκατ. ευρώ αύξηση στα φορολογικά έσοδα και 23.000 νέες θέσεις εργασίας.